

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม โดยได้บูรณาการนำแนวคิดจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช 2542 ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และแนวคิดของ แคปแลน และ นอร์ตัน (Kaplan & Norton, 1992) ได้แก่ มิติด้านการเงิน มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และมิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ทั้ง 7 อำเภอ ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 55 ข้อ และตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงข้อคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะอย่างเป็นอิสระ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าไคสแควร์และการหาค่าความสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 269 คน มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 152 คน มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 147 คน มีอาชีพค้าขาย จำนวน 306 คน และมีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 302 คน
2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ เป็นอันดับแรก ด้านหลักการมีส่วนร่วม เป็นอันดับ 2 ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นอันดับ 3 ด้านหลัก

ความโปร่งใส เป็นอันดับ 4 ด้านหลักนิติธรรม เป็นอันดับ 5 และด้านหลักคุณธรรม เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมบริหารงานโดยยึดหลักความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชน เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการออกข้อบัญญัติ กฎข้อบังคับต่าง ๆ มาบังคับใช้ครอบคลุมตามอำนาจหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมบริหารงานโดยยึดหลักกฎหมายและกฎข้อบังคับขององค์การอย่างเคร่งครัด เป็นอันดับ 3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมจัดทำระเบียบข้อบังคับเป็นแนวทางให้ปฏิบัติสืบทอดกันต่อไป เป็นอันดับ 4 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

2.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมและเพียงพอ เป็นอันดับแรก ผู้นำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมตั้งอยู่ในหลักคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอ เป็นอันดับ 2 ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จิงใจ อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบวิชาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย เป็นอันดับ 3 เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนตามหลักคุณธรรม เป็นอันดับ 4 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักคุณธรรมอย่างเคร่งครัด เป็นอันดับสุดท้าย ตามลำดับ

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมจัดให้มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ อันดับแรก รองลงมาคือ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมให้ความสำคัญกันเองในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การให้มีความโปร่งใส เป็นอันดับ 3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อประชาชนอย่างจริงใจ เป็นอันดับ 4 และมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเปิดเวทีประชาพิจารณ์ เพื่อให้ประชาชนเสนอแนะการบริหารจัดการขององค์การ รองลงมาคือ องค์การ

บริหารส่วนจังหวัดนครปฐมได้ทำประชาพิจารณ์ก่อนดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นอันดับ 3 ประชาชนมีโอกาสนเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เป็นอันดับ 4 และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ ผู้นำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม มีความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน หากผลนั้นมีความผิดพลาด หรือเสียหาย ร่องลงมาคือ ผู้นำองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมใส่ใจปัญหาสาธารณะของเขตพื้นที่ของตน และสามารถแก้ปัญหาได้ทุกครั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมได้ดำเนินการตรวจสอบปัญหาในงานที่ทำ เป็นอันดับ 3 ผู้นำองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม พบปะประชาชนในเขตพื้นที่สม่ำเสมอ เป็นอันดับ 4 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อประชาชนเป็นใหญ่ เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อันดับแรกได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จัดให้การอบรมประชาชนเพื่อให้มีจิตสำนึกถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ร่องลงมาคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีมาตรการให้ข้าราชการประหยัดพลังงาน ผู้บริหารลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นคุณภาพและผลของงานเป็นสำคัญ เป็นอันดับ 3 การใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารงานมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เป็นอันดับ 4 และการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมต่ำกว่าราคากลางที่กำหนด เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน เป็นอันดับแรก มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นอันดับ 2 มิติด้านการบริหารภายใน เป็นอันดับ 3 และมิติด้านการเงิน เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 มิติด้านการเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมสามารถดำเนินการทางด้านการหารายรับพอเพียงกับรายจ่าย เป็นอันดับแรก องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีระบบการเบิกจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการและพนักงานอย่างเป็นระบบ เป็นอันดับ 2 การใช้จ่ายเงิน

งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเพื่อการลงทุนสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นอันดับ 3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมและเพียงพอ เป็นอันดับ 4 และสถานะทางการเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมในการวางแผนพัฒนามีความเหมาะสม เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

3.2 มิติด้านการบริหารภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วนหรือความเดือดร้อนของประชาชน เป็นอันดับแรก องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการจัดทำและปรับปรุงแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน เป็นอันดับ 2 กระบวนการบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นอันดับ 3 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบหมายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน เป็นอันดับ 4 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีกระบวนการในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างชัดเจน เป็นอันดับสุดท้าย ตามลำดับ

3.3 มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้าราชการและพนักงานได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านความรู้ ความสามารถหรือทักษะในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นอันดับแรก การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ในการบริหารงานอย่างเหมาะสม เป็นอันดับ 2 นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน เป็นอันดับ 3 นำความคิดเห็นของประชาชนมาปรับปรุงในการบริหารงาน เป็นอันดับ 4 และส่งเสริมและสนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

3.4 มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีประสิทธิภาพผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชนสามารถส่งมอบงานโครงการต่าง ๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นอันดับแรก สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนเช่นการเกิดภัยพิบัติต่างๆให้กับประชาชนได้ทันที เป็นอันดับ 2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเอาใจใส่และให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เป็นอันดับ 3 ประชาชนได้รับความสะดวกและรวดเร็วให้บริการในด้านต่าง ๆ เป็นอันดับ 4 และคุณภาพในการให้บริการสาธารณะเป็นที่ยอมรับของประชาชนและสามารถใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ

4. สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน

4.1 สมมุติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย ประสิทธิภาพการบริหาร

จัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน เป็นอันดับแรก มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นอันดับ 2 มิติด้านการบริหารภายใน เป็นอันดับ 3 และมิติด้านการเงิน เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

4.2 สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

การทดสอบสมมุติฐาน 2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม โดยมีรายละเอียดจำแนกตามปัจจัยดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

จำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

จำแนกตามการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

จำแนกตามอาชีพ พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติด้านการเงิน มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

การทดสอบสมมุติฐาน 2.2 ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกัน

ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ โดยสามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเงิน และมิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ตามลำดับ

ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการเงิน และมิติด้านการบริหารภายใน ตามลำดับ

ด้านหลักความโปร่งใส มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการเงิน และมิติด้านการบริหารภายใน ตามลำดับ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่ความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกัน

ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม และมิติด้านการเงิน ตามลำดับ

ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการเงิน และมิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ตามลำดับ

ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติด้านการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่ความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และมิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอานันท์ ปันยารชุน (2541 : 52-59) ให้ความหมายว่า “Good Governance” หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ผ่องสุข (2550 : 148) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบังคับตำบล รวมทั้ง

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่ได้บัญญัติไว้ และต้องใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นพิเศษ

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการบริหารภายใน และมิติด้านการเงิน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิกร นวโชติรส (2550 : 78-85) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ตามนโยบายคณะผู้บริหารเทศบาลนครขอนแก่น ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความพึงพอใจตรงกันว่า ทุกโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุก ๆ องค์ประกอบ

3. การทดสอบสมมุติฐาน

3.1 สมมุติฐานข้อที่ 1 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน เป็นอันดับแรก มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นอันดับ 2 มิติด้านการบริหารภายใน เป็นอันดับ 3 และมิติด้านการเงิน เป็นอันดับสุดท้ายตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550 : 80-82) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลาย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3.2 สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม โดยมีรายละเอียดจำแนกตามปัจจัยดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

จำแนกตามอายุ พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนูศิลป์ สุขเสริม (2544 : 60) กล่าวว่า บุคคลจะมีการพัฒนาการด้านความรู้ และความสามารถเป็นไปตามอายุ ความคิด และความเชื่อของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และสอดคล้องกับแนวคิดของวัชรแก้วสา (2544 : 62) ซึ่งกล่าวว่า อายุเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดระดับวุฒิภาวะซึ่งในคนปกติเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น ระดับวุฒิภาวะจะเจริญขึ้นตามวัย รวมทั้งบุคลิกภาพต่าง ๆ ทั้งด้านความคิด และพฤติกรรมจะเปลี่ยนไป ซึ่งมีความสอดคล้องกันโดยสรุปคือ บุคคลมีการพัฒนาทางด้านความคิด ความรู้ ความสามารถ และวุฒิภาวะไปตามอายุ

จำแนกตามการศึกษา พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของภัทรธิดา ผลงาม (2543 : 33,52) ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะเสริมสร้างความรู้ ความสามารถให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาเป็นเครื่องมือขั้นต้นในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคคล มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ทั้งในระดับความคิดและพฤติกรรม มีความคิดสร้างสรรค์ เคารพสิทธิของผู้อื่น ศรัทธาในเพื่อนมนุษย์ มีระเบียบวินัย รักษากฎเกณฑ์ของสังคม มีจริยธรรมในการทำงานเป็นหมู่คณะ และมีทักษะในการประกอบอาชีพ และแนวคิดของพนิดา อัครคะ (2544 : 1) ที่กล่าวถึงการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมอย่างมีความสุข เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

จำแนกตามอาชีพ พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติด้านการเงิน มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของภัทรธิดา ผลงาม (2543 : 47) ที่กล่าวถึงสภาพอาชีพว่าเป็นตัวกำหนดฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจในครอบครัวที่ประกอบอาชีพมีรายได้สูง ย่อมส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวดี คนในครอบครัวย่อมได้รับความสุข มีการกินดี อยู่ดี ในทางตรงกันข้าม หากฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวไม่ดี ค่าใช้จ่ายสูง รายได้ต่ำ เกิดภาระหนี้สิน ครอบครัวย่อมไม่มีความสุข และแนวคิดของสุบัน โยทุม (2544 : 55) ที่กล่าวว่า ครอบครัวที่ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงย่อมส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวดี คนในครอบครัว

ย่อมมีความสุข แต่หากฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวไม่ค้ำจุนค่าใช้จ่ายสูงแต่รายได้ต่ำก่อให้เกิดภาระหนี้สิน สมาชิกในครอบครัวย่อมไม่มีความสุข

จำแนกตามรายได้ต่อเนื่อง พบว่าโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์ที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวัชร แก้วสา (2544 : 75) ที่กล่าวถึงรายได้ว่าเป็นตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ทั้งนี้ เพราะเงินนำมาซึ่งความผาสุกทางกายอันได้มาจากปัจจัยทางด้านวัตถุ เช่น อาหาร ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ดังนั้น รายได้ที่มีมากพอจะมีผลทำให้เกิดความผาสุกในบุคคลและครอบครัว และแนวคิดของภัทรธิดา ผลงาม (2543 : 49-51) ที่กล่าวว่าในระดับครอบครัว รายได้เป็นตัวกำหนดสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิต และรายได้ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลและครอบครัว เป็นสิ่งกำหนดความพึงพอใจในชีวิต รายได้ที่เหมาะสมในครอบครัวจะนำมาซึ่งความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี

3.2.2 ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิติธร เพชรกันหา (2550 : 75-77) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเงิน และมิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑพร ผ่องสุข (2550 : 148) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบังคับตำบล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ และต้องใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดเป็นพิเศษ

ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการเงิน และมิติด้านการบริหารภายใน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : 148) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารเทศบาลมีคุณธรรมอย่างเหมาะสม เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยหลักคุณธรรม เทศบาลยึดมั่นความถูกต้องดีงามในการดำเนินงาน เทศบาลบริหารงานด้วยหลักคุณธรรม

ด้านหลักความโปร่งใส มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการเงิน และมิติด้านการบริหารภายใน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : 148) ที่ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของเทศบาลได้อย่างอิสระ เทศบาลบริหารงานด้วยความสุจริตโปร่งใส ประชาชนรับรู้ การดำเนินงานของเทศบาลอย่างโปร่งใส ประชาชนรับรู้เรื่องการจัดซื้อ/จัดจ้างของเทศบาลอย่างเปิดเผย และประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลอย่างอิสระ

ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่ความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และมิติด้านการเงิน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : 148) ที่ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ประชาชนมีส่วนในการแก้ไขปัญหาชุมชน ประชาชนมีโอกาสในการเสนอแนะทางพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ข้อดี ข้อเสีย เกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาล ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาเทศบาล และประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล

ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม มิติด้านการเงิน และมิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : 151-154) ที่ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารเทศบาลมุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ผู้บริหารเทศบาลดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ เทศบาลเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาชุมชน เทศบาลดำเนินงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันทั่วถึง และสุดท้ายเทศบาลรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน

ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม 4 ด้าน ในเชิงบวกทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติด้านการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่ความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ

อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ มิติด้านการบริหารภายใน มิติด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และ มิติด้านความพึงพอใจของประชาชน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : 148) ที่ได้ทำการศึกษาคำดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวนบุคลากรในเทศบาลมีความเหมาะสม เทศบาลมีวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เทศบาลมีวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมกับการกิจและเทศบาลใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมควรนโยบายในการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล รวมทั้งควรจัดทำระเบียบข้อบังคับเป็นแนวทางให้ปฏิบัติ สืบทอดกันต่อไป
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมควรรณรงค์ควมมีนโยบายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักคุณธรรมอย่างเคร่งครัด รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนตามหลักคุณธรรม
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมควรมีนโยบายให้ประชาชนได้ตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณ
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมควรมีนโยบายการบริหารภายในโดยมีกระบวนการในการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างชัดเจน และมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบหมายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

ธรรมาภิบาลคือแนวทางในการบริหารงานเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีแก่สังคม เป็นแนวทางที่สังคมในยุคปัจจุบัน ควรตระหนักและให้ความสำคัญในการนำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้หรือยึดเป็นแนวทางในการบริหารงานอย่างไรก็ตามธรรมาภิบาลเป็นเพียงแค่แนวทางหรือกระบวนการที่จะส่งเสริมให้การบริหารจัดการที่ดีเกิดขึ้นแก่หน่วยงาน แต่สิ่งที่สำคัญกว่า คือ ตัวบุคคล ซึ่งเป็นผู้นำ กล่าวคือ หากแนวทางหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพมากเท่าไร หากตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้นำแนวทางดังกล่าวมาปรับใช้ ขาดความรู้ความเข้าใจ

และจิตสำนึกที่ดีในการบริหารงานเพื่อส่วนรวม ธรรมเนียมปฏิบัติดังกล่าวก็จะกลายเป็นลายลักษณ์อักษรที่ถูกเขียนไว้ในกระดาษเพียงเท่านั้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่าผู้นำหรือผู้บริหารควรทำการส่งเสริมให้ธรรมเนียมปฏิบัติได้เข้าไปอยู่ในจิตสำนึกของข้าราชการ/พนักงานทุกคน ให้มีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์อย่างแท้จริง เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดตัวอย่าง เพื่อเป็นต้นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมเนียมปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ เมื่อการปลูกจิตสำนึกในอนาคตเป็นผล กอปรกับการมีแนวทางการบริหารจัดการที่ดี การบริหารงานเกิดธรรมเนียมปฏิบัติขึ้นในองค์กร ที่พร้อมทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เกิดความโปร่งใส มีกระบวนการตรวจสอบจากภาคสังคม บริหารงานด้วยความคุ้มค่า คำนึง และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมเนียมปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมเนียมปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม
3. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมเนียมปฏิบัติของคณะผู้บริหาร และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม